

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. : V. Gîrleanu)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolai Ostafeiciuc,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Ostafeiciuc,
împotriva lui Nicanor Dumbravă cu privire la încasarea datoriei de bază, a dobânzii de
întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis
apelul declarat de Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, s-a casat
hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și pronunțată o hotărâre
nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 11 decembrie 2009, Nicolai Ostafeiciuc, s-a adresat în instanța de judecată, cu
cerere de chemare în instanța de judecată împotriva lui Nicanor Dumbravă cu privire la
încasarea datoriei de bază în sumă de 7 000 dolari SUA și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a reiterat că, în anul 1999, Nicanor Dumbravă a avut intenția de a
vinde apartamentul nr.47 situat în mun. Chișinău, str. Albișoara 84/2, deoarece trebuia să
plece urgent în SUA, din care motiv s-a adresat reclamantului cu scopul de a vinde
apartamentul în cauză.

La 22 aprilie 1999, i-a dat lui Nicanor Dumbravă suma de 7 000 dolari SUA, care, la
rândul său, i-a acordat reclamantului dreptul de dispoziție asupra apartamentului, fapt
confirmat prin recipisa din aceeași dată.

Prin procura din 22 aprilie 1999, pe care notarul Iulia Sandu a înregistrat-o sub nr.
2143, Nicanor Dumbravă i-a încredințat dreptul de a vinde apartamentul și de a efectua toate
acțiunile în această privință. După data de 22 aprilie 1999, nu s-a mai întâlnit niciodată cu
Nicanor Dumbravă, iar în decursul termenului de valabilitate a procurii nominalizate, adică
până la 22 aprilie 2002, nu a întreprins acțiuni în sensul revocării procurii sau al restituirii
sumei de 7 000 dolari SUA.

La 9 februarie 2002, acționând pe baza procurii în numele lui Nicanor Dumbravă, a
vândut apartamentul prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 694, iar la 2 iunie 2006,
apartamentul i-a fost vândut lui Vladimir Logunov prin contractul de vânzare-cumpărare nr.
1521, ambele contracte de vânzare-cumpărare fiind autentificate notarial și înregistrate la
organul cadastral.

Reclamantul a invocat că, în noiembrie 2006, Nicanor Dumbravă s-a adresat în instanța
de judecată, solicitând declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare. Astfel, prin

hotărârea din 16 decembrie 2008 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, acțiunea lui Nicanor Dumbravă a fost admisă, iar prin decizia din 12 mai 2009 a Curții de Apel Chișinău, hotărârea primei instanțe a fost casată cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea lui Nicanor Dumbravă a fost respinsă.

Ulterior, prin decizia din 18 noiembrie 2009 a Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel a fost casată cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 23 iunie 2010, Nicolai Ostafeiciuc, reprezentat de Igor Petrea, a depus cerere prin care a indicat o pretenție nouă și anume încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 623, 63 dolari SUA, calculată pentru perioada 18 noiembrie 2009 – 23 iunie 2010.

La 10 octombrie 2011, reclamantul a depus cerere prin care a modificat cuantumul pretenției privind încasarea datoriei de bază, solicitând încasarea sumei de 225 994, 37 lei, având în vedere aplicarea indicelui inflației la suma de 7 000 dolari SUA, pe care Nicanor Dumbravă urma să i-o restituie în data de 22 aprilie 1999.

În ședința de judecată din 14 noiembrie 2011, reclamantul Nicolai Ostafeiciuc, reprezentat de Igor Petrea, a depus cerere prin care și-a concretizat pretențiile, solicitând, în final, încasarea datoriei de bază în sumă de 7 000 dolari SUA, a dobânzii de întârziere în sumă de 2 276, 21 dolari SUA și a taxei de stat în sumă de 278, 28 dolari SUA.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2012 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, acțiunea înaintată de Nicolai Ostafeiciuc, reprezentat de Igor Petrea, a fost admisă integral.

S-a încasat de la Nicanor Dumbravă în beneficiul lui Nicolai Ostafeiciuc, datoria de bază în sumă de 7 000 dolari SUA, dobânda de întârziere în sumă de 2 276, 21 dolari SUA și taxa de stat în sumă de 3 3 200 lei.

S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Nicanor Dumbravă, taxa de stat în sumă de 112, 31 lei.

La 13 noiembrie 2015, Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a declarat apel împotriva hotărârii din 15 octombrie 2012 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău.

Prin decizia din 13 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a fost admis cu casarea integrală a hotărârii din 15 octombrie 2012 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 20 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, a fost dispusă efectuarea expertizei grafoscopice pentru a determina dacă semnătura de pe recipisa din 22 aprilie 1999 îi aparține lui Nicanor Dumbravă.

Prin încheierea din 20 septembrie 2016 a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău, a fost dispusă efectuarea expertizei psihiatrice pentru a determina dacă Nicanor Dumbravă avea capacitate deplină de exercițiu la întocmirea recipisei din 22 aprilie 1999.

Prin încheierea din 3 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, procesul civil a fost reluat, expertizele nefiind efectuate.

Prin hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea înaintată de Nicolai Ostafeiciuc, reprezentat de Igor Petrea, a fost admisă.

S-a încasat de la Nicanor Dumbravă în beneficiul lui Nicolai Ostafeiciuc, datoria de bază în sumă de 7 000 dolari SUA și dobânda de întârziere în sumă de 2 276, 21 dolari SUA, convertiți în valuta națională la momentul executării hotărârii, precum și taxa de stat în sumă de 3 200 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 30 iunie 2017, Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a declarat apel împotriva hotărârii din 12 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a fost admis, hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost casată în partea admiterii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere și s-a emis în această parte o hotărâre nouă, prin care pretenția privind încasarea dobânzii de întârziere a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 10 septembrie 2018, Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii din 12 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru.

S-a casat decizia din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Nicanor Dumbravă, reprezentat de avocatul Grigore Botnaru, a fost admis, casată hotărârea din 12 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani și s-a pronunțat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca nefondată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, copiile recipisei din 22 aprilie 1999 trezesc îndoieli, iar Ostafeiciuc Nicolae nu a executat dispoziția instanței de apel privind prezentarea originalului recipisei din 22 aprilie 1999 și ca urmare, nu este cunoscut locul aflării originalului unui înscris prezentat instanței în copie.

La 27 septembrie 2019, Nicolai Ostafeiciuc a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 12 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivare a indicat că instanța de apel în mod eronat a reținut prevederile art. 139 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, atunci când a oferit apreciere autenticității recipisei anexate la dosar, prin care se atestă că Dumbravă Nicanor, a împrumutat de la Ostafeiciuc Nicolae, suma de 7000 dolari SUA. Nu a ținut cont de hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, din 16 decembrie 2008, în care instanța a constatat cu certitudine că recipisa a fost eliberată de Dumbravă Nicanor, încălcând astfel principiul autorității de lucru judecat.

Autenticitatea recipisei a constituit obiect de examinare în cadrul litigiului soluționat prin hotărârea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău, din 16 decembrie 2008, fiind însăși temeiul înstrăinării de către Ostafeiciuc Nicolae, a apartamentului ce aparținea lui Dumbravă Nicanor.

Recurentul a invocat că, instanța de apel, nu a ținut cont de faptul că la materialele cauzei, este anexată cererea depusă de Dumbravă Nicanor, în calitate de debitor al procedurii de executare, care, prezentându-se în fața executorului judecătoresc Igor Doroftei, a declarat că recunoaște datoria, dar de bani nu s-a folosit, precum și nu dispune de bunuri mobile, imobile și conturi bancare. Astfel, instanța de apel, urma să aprecieze autenticitatea recipisei, aplicând prevederile art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

Instanța de apel, a încălcat și aplicat eronat normele de drept procedural, în partea ce vizează procedeul probator, oferind probelor o apreciere arbitrară. În coroborare cu celelalte mijloace de probă din dosar urma să aprecieze și autenticitatea recipisei, care în ansamblul lor demonstrează existența raportului juridic născut între părți, din care rezultă obligația lui Dumbravă Nicanor de restituire lui Ostafeiciuc Nicolae, a sumei de 7000 de dolari SUA.

Recurentul a indicat că, recipisa anexată la materialele dosarului în copie, nu poate suscita dubii de autenticitate, în contextul în care a constituie deja obiect de examinare în cadrul altui proces civil, iar instanța a constatat cu certitudine că recipisa a fost eliberată de Dumbravă Nicanor.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 11 aprilie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 27 septembrie 2019, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 29 octombrie 2019 instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat de către reprezentantul acestuia, avocatul Botnaru Gheorghe, la 10 noiembrie 2019, potrivit avizului de recepție (f. d. 143 Vol. II).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimatului nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că

instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Nicolai Ostafeiciuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Nicolai Ostafeiciuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari